

Hensyn til hele den Bevægelse, der har rejst sig i vort Folk til Støtte for Aftenskolerne, tillade mig at udtale, at Rigsdagen, særlig Folketinget, her fra først af har stillet sig meget vrangvilligt over for Bevillinger til Aftenskolerne her i Landet. Det var daværende Kultusminister Goos, som i 1893—94 først fremsatte Forslag om at yde 10,000 Kr. til Aftenskolerne paa Landet. Dette Forslag blev ikke tiltraadt af et eneste Medlem af Finansudvalget og blev altsaa heller ikke bevilget, men Aaret efter lykkedes det alligevel at faa Sagen gennemført. Det er altsaa Regeringen, der har Æren af at have rejst denne Sag og har Æren af at have gennemført den første Bevilling, medens Folketinget stod trevnt og ikke vilde gaa med. Senere hen er denne oprindelige Bevilling bleven forhøjet, hvilket skete i 1895—96 paa Foranledning fra Socialdemokratiets Side. Vi mente, at dette Beløb var alt for lille, og det lykkedes at faa det sat op med 10,000 Kr. Senere hen er det en Gang til blevet forhøjet, atter paa Foranledning af Socialdemokratiet, til 25,000 Kr., og nu i Aar er Beløbet kommet op til 30,000 Kr. Men det er, vel at mærke, kun til Aftenskolerne ude paa Landet. Jeg tror, at disse 30,000 Kr. ere overordentlig godt anvendte. Vi have fra Ministeriets Side faaet en Redegørelse for det Arbejde, der udføres ude omkring i Landet i Aftenskolesagens Tjeneste, og det er da oplyst, at ikke mindre end 17,337 Elever have deltaget i denne Undervisning, der er meddelt i 991 Skoler. Der er dertil anvendt et Beløb paa i alt 54,550 Kr., hvoraf Staten altsaa betaler det meste. Der ydes Tilskud fra Kommunernes Side, men de ere i mange Tilfælde meget smaa, og det synes, at Interessen for denne Sag, er noget forskellig rundt omkring i Landet. Interessen er mindst i Sorø Amt, ja, der er i Virkeligheden slet ingen, for der er ikke en eneste Kommune i Sorø Amt, der har ydet Tilskud. Men, skønt Sogneraadene altsaa have stillet sig saa vrangvilligt til denne Sag der, faar Sorø Amt alligevel 1500 Kr. af Statskassen til Støtte for Aftenskolen. Lærerne, som virke i disse Skoler, have tidligere kun faaet et ganske ringe Honorar, undertiden slet intet, nu er det blevet noget forbedret, saa at Timelønnen, de faa for deres Arbejde, bliver 64 Øre pr. Time. Jeg synes, at det er overordentlig glædeligt, at denne Bevægelse er bleven rejst ude omkring i Landet og vinder saa stærk Tilslutning. Efter at den saaledes er godt begyndt ude i Landet, har den forplantet sig ind til Byerne, hvor

der i de senere Aar er begyndt en lignende Bevægelse, der ogsaa har haft stor Fremgang for sig. Jeg tror, at i denne Henseende staar Kjøbenhavn øverst, som har etableret en virkelig god Aftenskole, der staar som Fortsættelse af Kommunens Børneskole. Der er i denne Skole i det sidste Aar blevet undervist omtrent 2000 Elever. Nu kan man naturligvis sige, at der ingen Grund er til at støtte Aftenskolebevægelsen i Købstæderne, fordi vi i Forvejen yde saa stor Støtte til de tekniske Skoler i Købstæderne. Ja, det er meget sandt, det gøre vi, men saa kunne vi paa den anden Side anføre, at vi ogsaa yde stor Støtte til Folkehøjskolerne ude paa Landet, og det kunde saa gaa lige op med de tekniske Skoler. Saaledes har man imidlertid ikke Lov til at ræsonnere, thi der er en stor Ungdom, som ikke kan komme paa de tekniske Skoler — det er særlig Industriens Arbejdere, som faa Adgang til de tekniske Skoler, men der er foruden en stor Ungdom henhørende til Tyendeklassen, som ikke kan komme i de tekniske Skoler, og endelig er der hele den kvindelige Ungdom, der jo saa godt som er udelukket fra at kunne tage Del i den tekniske Skoles Undervisning. For hele denne store Ungdom er der altsaa i Øjeblikket ingen anden Skole end den, som bliver budt gennem Aftenskolen, og det har ogsaa vist sig, at den har slaaget udmærket godt an, idet der i sidste Vinter indtegnede sig et Antal af over 2000 unge Mennesker, hvoraf de fleste vare unge Piger. Kjøbenhavns Kommune maa bringe meget store Ofre til denne Sag. Lærerlønnen ved Aftenskolen her er 1½ Kr. pr. Time, og Kommunens samtlige Udgifter ville andrage mindst 30,000 Kr. for indværende Vinter. Det vil altsaa ses, at der bringes meget store Ofre for denne Sag i selve Byen Kjøbenhavn. Men det er jo ikke alene i Kjøbenhavn, at denne Aftenskolegerning er optagen, det er ogsaa i mange af vore Provinsbyer, og det forekommer mig at være Statens uafviselige Pligt at støtte denne Bevægelse. Der er dog andre her i Landet end Befolkningen uden for Købstæderne, der er dog andet end Agrarer her i Landet, men det synes jo næsten, at saa snart en Bevilling ikke passer for Agrarerne, saa snart de ikke kunne faa nogen Gavn af den, skal den slaas ned, saa vil man ikke gaa med til den. (Modsigelse). Ja, naar jeg ser paa dette Eksempel her, synes det, at man har Ret til at ræsonnere saaledes. Vi gave saaledes i Gaar glat væk en Bevilling til